

Orust kommun

Våld i nära relationer

Övergripande plan mot
våld i nära relationer
2015-2018

Våld i nära relationer
har många uttryck:

- psykiskt våld
- fysiskt våld
- sexuellt våld
- materiellt våld
- latent våld
- försummelse

Övergripande plan mot våld i nära relationer 2015-2018

Antagen av Kommunfullmäktige 11 juni 2015

Omslagsbild: "Vänlig" från Pictogram, www.pictogram.se

Inledning

Våld i nära relationer är ett omfattande folkhälso- och samhällsproblem som Orust arbetar långsiktigt med.

År 2006 antogs det en kvinnofridsplan på uppdrag av kommunfullmäktige och sedan dess arbetas det på olika sätt med: förebyggande insatser, att utveckla stöd och hjälp till de utsatta, både barn och vuxna, samt insatser för våldsutövare.

Denna övergripande plan syftar till att fastställa inriktningen för det fortsatta arbetet med våld i nära relationer och hur det behöver utvecklas under åren 2015-2018.

Planen har sin utgångspunkt i lagstiftning, olika styrdokument, rapporter och föreskrifter som redovisas på sista sidan. Planen genomsyras av barnkonventionen artikel 3, med att barnets bästa skall komma i första rummet. Arbetet är en prioriterad fråga inom folkhälso- och jämställdhetsarbetet i Orust kommun.

Vision

Våld i nära relationer skall upphöra på Orust.

Definition av våld i nära relationer

Våld är varje handling riktad mot en annan person, som genom att denna handling skadar, smärtar, skrämmer eller kränker, får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra något som den vill.

Källa: Per Isdal, Alternativ Till Våld

Våld i nära relationer

Våld i nära relationer omfattar alla typer av våld, inklusive hedersrelaterat våld, som kan förekomma mellan närstående i såväl heterosexuella som samkönade relationer samt inom syskon- och andra familje- och släktrelationer. Kännetecknande är att den som är utsatt har en nära relation till och ofta starka emotionella band till våldsutövaren, vilket försvårar motstånd och uppbrott. Våldet sker oftast inomhus i offrets bostad och ökar i allvar och intensitet ju längre relationen pågår. *Källa: Våld- en handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som har bevittnat våld.*

Mörkertalet när det gäller våld i nära relation bedöms vara mycket stort och de flesta anmäler inte att de är utsatta. För att kartlägga omfattningen om våld i nära relationer så har NCK (Nationellt centrum för kvinnofrid) genomfört studien Våld och hälsa - En befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa. Studien visade bland annat att 14 procent av kvinnorna och 5 procent av männen, någon gång efter 18 års ålder hade blivit utsatta för fysiskt våld eller hot om fysiskt våld i en pågående eller avslutad parrelation.

Insatsområden 2015-2018

Under 2015 till 2018 kommer vi att fokusera på följande områden: Stöd och hjälp, Information, Kartläggning, Utbildning, Kompetenshöjning, Våga fråga, Samverkan, samordning och Förebyggande insatser.

Stöd och hjälp

Mål

Att alla våldsutsatta, både barn och vuxna, samt barn som har bevittnat våld, ska erbjudas stöd och hjälp. Våldsutövare bör erbjudas insatser.

Det skall finnas framtagna rutiner för förvaltningsområde omsorgs olika verksamheter, som beskriver hur ärenden när det gäller våld i nära relationer skall hanteras och följas upp.

Samverkan skall ske både internt och externt med t ex polis, kvinnojour och hälso- och sjukvård. I rutinerna skall det framgå när och hur bedömningsinstrument och säkerhetsplanering skall användas.

I enlighet med barnkonventionens artikel 3 så skall barnets bästa komma i första hand. Det skall gälla alla slags åtgärder och beslut som berör barnet. www.barnperspektivet.se

Lokalt arbete

I Orust kommun finns jourlägenheter som kan användas när det finns behov av akut boende, därutöver så används kvinnojourer i andra kommuner.

När det gäller samtalsstöd så finns krismottagningen för män-, krismottagningen för kvinnor- och familjerådgivningen i Stenungsund, dit invånarna i Orust, Tjörn och Stenungsund kan vända sig.

Ungdomsmottagningen erbjuder stöd för ungdomar upp till 25 år. Capio vårdcentral har samtalsstöd via kurator/samtalsterapeut.

När det gäller barn som har bevittnat våld så erbjuds Trapansamtal, som är en modell för krissamtal för barn som har upplevt våld i familjen.

Information

Mål

Att det finns informationsmaterial om vilka stödinsatser som erbjuds i kommunen.

Information om vilka stödinsatser som kommunen erbjuder för våldsutsatta barn och vuxna samt våldsutövare, skall finnas i tryck och på kommunens hemsida.

Informationen skall spridas i verksamheterna och organisationerna, för att nå kommunens invånare.

Lokalt arbete

I Orust kommun finns fickfoldrar med viktiga telefonnummer till verksamheter och organisationer, dit personer som är utsatta kan vända sig för stöd och hjälp.

Informationen är också publicerad på kommunens hemsida.

Kartläggning

Mål

Våld i nära relationer skall kartläggas regelbundet.

För att kunna planera insatser och personalåtgång så skall statistik föras och kartläggas regelbundet, i de olika verksamheterna inom området våld i nära relationer. Det gäller både verksamheter internt i kommunen, men också externt som polis samt hälso- och sjukvård.

Eftersom mörkertalet är stort inom området skall hänsyn tas till nationella befolkningsundersökningar i kartläggningen som till exempel NCK har genomfört.

Lokalt arbete

Orust kommun genomförde i samarbete med Stenungsund och Tjörn en kartläggning med statistik från de tre kommunerna för åren 2010- 2012. Kartläggningen innehöll statistik från polis, socialtjänst, kvinnojour och tjejjour.

Utbildning, kompetenshöjning

Mål

Att det finns en hög kunskapsnivå om våld i nära relationer i kommunen.

I enlighet med Socialtjänstlagen så skall de som möter våldsutsatta personer och barn som har bevittnat våld, ha god kompetens inom området.

Det skall finnas en generell kunskap om våld i nära relationer inom olika verksamheter, för att kunna identifiera den som är utsatt och våga fråga om våldsutsatthet.

Lokalt arbete

Orust kommun har avtal med Dialogas kompetenscenter i Göteborg och anordnar i samarbete med dem utbildningar för att tillgodose de behov som finns ute i verksamheterna. Därutöver anordnas det regelbundna föreläsningar och utbildningar under olika tema och för olika målgrupper inom området.

Våga fråga

Mål

Minska mörkertalet – att fler som är våldsutsatta och som har bevittnat våld söker stöd och hjälp.

En viktig del i arbetet med våld i nära relationer är att minska mörkertalet och identifiera de som är våldsutsatta, både barn och vuxna, så att de söker stöd och hjälp. De flesta berättar inte själva om sin våldsutsatthet och det är oftast en problematik som döljs.

I de rutiner som tas fram skall det framgå på vilket sätt verksamheten skall kunna identifiera personer som är våldsutsatta. Nyanställda skall informeras om vilka rutiner som finns i verksamheterna, inom området våld i nära relationer.

Lokalt arbete

Orust kommun har tagit fram konkreta rutiner för äldreomsorgen och avdelningen funktionshinder för att lättare kunna identifiera personer som är våldsutsatta.

Det har även tagits fram konkreta rutiner för chefer och arbetsledare när man har en medarbetare som är utsatt för våld i nära relationer. Utsattheten skapar ohälsa av olika slag för medarbetaren och kan få konsekvenser på arbetsplatsen.

Samverkan, samordning

Mål

Att utveckla samverkan och samordning.

Våld i nära relationer är ett mångsidigt problemområde och kräver samverkan mellan olika myndigheter, verksamheter och idéella organisationer, både på ett övergripande plan och i enskilda ärenden. Det handlar dels om intern-, men också extern samverkan med polis, psykiatri, hälso- och sjukvård och frivilligorganisationer med flera. Samverkan bör regleras i de rutiner som verksamheterna tar fram och det är också viktigt att samordna de resurser som finns. Ett samverkansavtal bör upprättas mellan de verksamheter som våldsutsatta kommer i kontakt med såsom hälso- och sjukvård, polis, Försäkringskassan och ideella organisationer.

Lokalt arbete

I Orust kommun finns en övergripande samverkansgrupp som träffas två gånger per termin, för att utbyta erfarenhet, diskutera behov av insatser ute i verksamheterna och ta upp vad som är aktuellt inom området.

När det gäller samverkan mellan kommunerna så är kris-mottagningarna och familjerådgivningen som servar de tre kommunerna Orust, Tjörn och Stenungsund, ett bra exempel.

Förebyggande insatser

Mål

Att arbeta för jämställdhet och mänskliga rättigheter.

För att våld i nära relationer skall kunna upphöra krävs förebyggande- och hälsofrämjande insatser, särskilt bland barn och unga. Mäns våld mot kvinnor är regeringens fjärde jämställdhetsmål och mänskliga rättigheter är reglerat i FN:s konvention. Våld i nära relationer skall finnas med som en naturlig del i kommunens jämställdhets -och ungdomsarbete.

Lokalt arbete

Ungdomsmottagningen och fritidsgårdsverksamheten som möter många av kommunens ungdomar är viktiga verksamheter för att arbeta förebyggande och att identifiera barn och ungdomar som upplever våld. Tjejjouren och Kärleken är fri, är två olika projekt som Orust kommun är delaktiga i, och som syftar till att motverka och förebygga våld i nära relationer. Tjejjouren är en ideell förening som via chat och mejl når tjejer mellan 12- 20 år och som är i behov av stöd och hjälp. Kärleken är fri är ett samverkansprojekt som riktar sig till skolorna. Projektet tar på olika sätt upp mänskliga rättigheter med eleverna. Mäns våld mot kvinnor är ett av målen i Orust kommuns jämställdhetsplan. Orust kommun har också ställt sig bakom länsstrategin för Jämställt Västra Götaland 2014-2017.

Handlingsplan

Mål	Instatser	Ansvar
Alla våldsutsatta personer, barn och vuxna och barn som har bevittnat våld ska erbjudas stöd och hjälp. Våldsutövare bör erbjudas insatser.	Framtagna rutiner för förvaltningsområde omsorgs olika verksamheter.	Förvaltningsområde omsorg
Att det finns informationsmaterial om vilka stödinsatser som erbjuds i kommunen.	Informationsmaterial skall finnas i tryck och på hemsidan	Folkhälsorådet och Förvaltningsområde omsorg
Våld i nära relationer skall kartläggas regelbundet.	En kartläggning skall genomföras vartannat år som en del i våldfärdsbokslutet	Folkhälsorådet
Att det finns en hög kunskapsnivå om våld i nära relationer i kommunen	Utbildningsinsatser skall anordnas regelbundet	Folkhälsorådet och Förvaltningsområde omsorg
Minska mörkertalet att fler som är våldsutsatta och som har bevittnat våld söker stöd och hjälp.	Rutiner – Våga fråga Information till nyanställda	Personalenheten. Förvaltningsområde omsorg och Folkhälsorådet
Att utveckla samverkan och samordning	Övergripande samverkansgrupp och samverkan i enskilda ärenden	Folkhälsorådet Förvaltningsområde omsorg
Att arbeta för jämställdhet och mänskliga rättigheter.	Våld i nära relationer är en del i jämställdhetsarbetet och ungdomsarbetet. Förbyggande insatser	Jämställdhetsgruppen Folkhälsorådet Personalenheten Förvaltningsområde lärande Förvaltningsområde omsorg

Källor

Socialtjänstlagen kap 5 § 11 Brottsoffer

Socialstyrelsens föreskrifter – Våld i nära relationer SOSFS
2014:4

VÅLD- en handbok om socialnämndens ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn som har bevittnat våld – Socialstyrelsen
Slutrapport från en nationell tillsyn Våldsutsatta kvinnor och barn som har bevittnat våld Inspektionen för omsorg

Regeringens handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer

Våld och hälsa – en befolkningsundersökning om kvinnor och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa NCK – rapport
2014:1

Barnkonventionen – barnperspektivet.se

Mål och Budget för jämställdhetspolitiken regeringen.se

Jämställt Västra Götaland – Länsstyrelsen

Orust kommun 47380 HENÅN
Åvägen 2-6 tel 0304-33 40 00
kommun@orust.se **www.orust.se**